

Een kijkje in de poppenkast

Een activiteit voor visueel beperkten

'Horen, voelen, doen en ontdekken. Een tastbare ontmoeting met internationale en curieuze poppentheaterfiguren' / *A look behind the scenes of puppet theatre. Hearing, feeling and exploring*: een activiteit van het Poppenspe(e)lmuseum voor visueel beperkten en hun ziende begeleiders. Het project omvat een (reizende) mini pop-up-expositie met objecten en poppen, een demonstratie van de diverse poppenspeltechnieken en -figuren, reliëftekeningen, meertalige documentatie in braille, zwartschrift en combischrift (synchroonlopend braille en grootletter), gesproken tekst, film- en geluidsfragmenten en een Nederlands- en Engelstalige websitepagina. Uitgangspunt: het toegankelijk maken voor blinden en slechtzienden van een deel van onze poppentheatercollectie.

Aanraken moet

Zelf eens proberen?

Door middel van een ludieke uitleg, een poppentheater-speel-kijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek, een tafelpoppenspelletje en een dertigtal historische en hedendaagse artefacten wordt al verhalend getoond hoe de objecten en poppen worden gebruikt en in welke context. Extra aandacht wordt besteed aan het gekozen materiaal, de vorm, de structuur, de 'kleur', de herkomst, de techniek, de stijl, details enz. Zoveel als mogelijk is nodigen wij uit tot de activiteit 'Zelf eens proberen?'

Poppen, attributen en audio

Figuren, objecten, films en teksten

De expositie toont diverse poppentheatervormen, zoals hand-, stang-, stok-, masker- en marionettenspel, trekpoppen, schimmentheater en wayang. Als extra zijn er een poppenkast, stoelen met quotes in braille, audiodisplay's met gesproken tekst in het Nederlands en Engels, internationale muziek-, spel- en geluidsfragmenten, een monitor met Europese en Aziatische poppentheaterfilms en twee torso's van een clownfiguur in diverse stofstructuren en geuren. En last but not least een kleurrijke poppenkastdesignvoeltas van vilt en een poppenkast-thee-en-koffiestel. Voor extra informatie, zie: <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/pdf/persberichtblind.pdf> en bijlagen I, II, III, IV en V.

- Afbeelding: Heer Stuiterbal, een creatie van keramist Jan van Leeuwen en poppenspeler en Poppenspe(e)lmuseumdirecteur en -conservator Otto van der Mieden (1982).

Stichting Het Poppenspe(e)lmuseum (ANBI)

Musée de Marionnettes et de Guignol Puppentheatermuseum Puppetry Museum
Kerkweg 38 8193 KL Vorchten NL Tel.: +31(0)578 - 56 02 39 Info: +31(0)578 - 63 13 29
www.geheugenvannederland.nl/poppenspel2 www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl
www.poppenspel.info www.poppenspelmuseum.nl/onderwijs
info@poppenspelmuseum.nl

□ Hyperlinks I

Persbericht/Press realise/Folder/Website

- <http://www.poppenspelmuseumbibliotheek.nl/Blinden.html>
(website Dutch/English)
- Persbericht blindenproject
- Press release blind project
- Pamflet159a
- Pamphlet159d
- A look behind the scenes of puppet theatre
- Pamflet160e (Erwin Olaf)
- Flyer blindenproject
- Folder blind project NL Eng
- Welcome: folder blind project
- Welkom: folder blindenproject
- Interview project visueel beperkten
- Artikel Prins Bernhard Cultuurfonds: blindenproject

Afbeeldingen/Pictures/Documentatie/Documentation

- Tactiele afbeeldingen/Tactile pictures
- Afbeeldingen blindenexpo. Pictures blind exhibition
- Voelbaar narrenkostuum
- Een kijkje/A look Tactile view Braille
- Happy New Year with Pulcinella: braille
- A look behind the scenes of puppet theatre: puppet theatre characters
- Doepak268e
- Doepak270e
- Horen, voelen, doen en ontdekken
- Seeing, hearing, feeling and exploring
- Een kijkje in de poppenkast: project visueel beperkten
- Expoteksten/Exhibition texts. Blindenproject/Blind project

Publicaties/Publications/Literatuur/Literature

- Het gezicht van Jan Klaassen. Hij lacht zich een bult (2017)
- Het gezicht van Jan Klaassen: audiobestand (YouTube)
- Het gezicht van Jan Klaassen: audiobestand (website)
- De pop ontpopt. Willem Brakman
- De kus van Katrijn. Katrijn's kiss (audio, tekst/text, afbeeldingen/pictures)
- Een kijkje in de poppenkast: poppentheaterfiguren en -technieken

Afbeelding handpop: een met zijn knuppel zwaaiende Polichinelle, de hoofdfiguur in de oud-Franse poppenkast. Hij draagt een gedeukte hoed en een donkere bril en heeft het bebaarde gezicht van Poppenspe(e)lmuseumdirecteur, curator en conservator Otto van der Mieden.
Illustratie: Elsje Zwart.

Afbeeldingen/Pictures II
Een keuze/A selection of the puppetry collection

1.

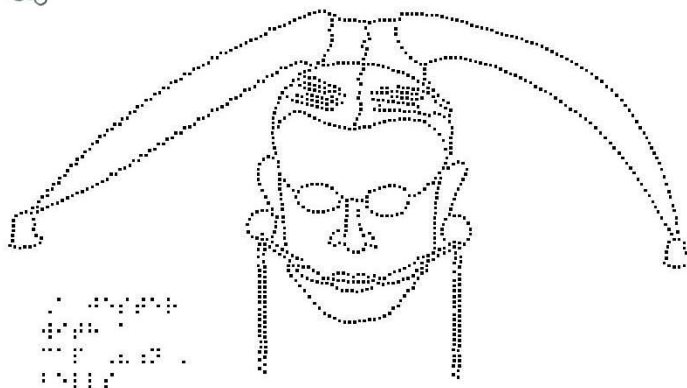
2.

3.

4.

5.

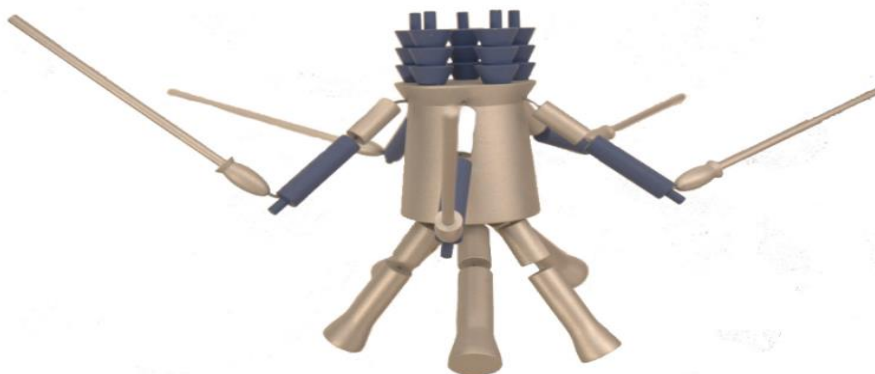
6.

7.

8.

9.

10.

Afbeeldingen/Pictures III
Tentoonstelling/Exhibition

11.

12.

13.

15.

16.

14.

17.

Afbeeldingen/Pictures IV

Namen en verantwoording herkomst afbeeldingen en figuren Acknowledgment of the origin of pictures and figures

- 1./3. Oud-Hollandse poppenkastscène. Duivel met een blindenstok, Katrijn, de Dood van Pierlala, de generaal, de baby en Jan Klaassen met een donkere bril. Een vlaggenstok met vlag heet eenieder welkom in het Poppenspe(e)lmuseum/Traditional Dutch puppet theatre scene. The devil with a red and white striped cane, Katrijn, the Grim Reaper ('Dood van Pierlala'), the general, the baby, and Jan Klaassen wearing dark glasses. A flagpole with a flag is welcoming everybody to the Puppetry Museum/Poppenspe(e)lmuseum. Illustratie/Illustration: Elsje Zwart.
2. Jan Klaassen met een knuppel/with a club en/and zijn vrouw/his wife Katrijn met een mattenklopper/with a carpet beater. Illustratie/Illustration: Elsje Zwart.
4. Torso. Clownskostuum in diverse materiaal- en stofstructuren. In de rechterhand een marotte – narrenstaf – met diverse belletjes/A torso of a clown figure in different fabric textures and materials. The buffoon is holding a jester's staff – a marotte – with tiny bells in his right hand. Realisatie/Creation of the torso: Birgit Tomesen.
5. Tactiele afbeelding/Tactile view. Tekst/Text in braille: A jester with a cap'n'bells. Illustratie/Illustration: Elsje Zwart. Zie ook/See also nr./no. 12 en/and 16.
6. Torso. Kostuum van een paljas met een geplisseerde satijnen kraag/White Jester's suit with a satin, pleated ruffle collar. Realisatie/Creation of the torso: Rien Bekkers.
7. Detail 'De kus van Katrijn'/'Katrijn's kiss'. Een poppentheaterkijk-voel-ruik-lees-en-luisterboek/A puppet theatre look-feel-smell-read-and-listen book. Realisatie/Creation: Birgit Tomesen en/and Otto van der Mieden.
8. Handpop/Hand puppet. De Franse Guignol met donkere bril en een herkenningsstok voor visueel beperkten/The French Guignol wearing dark glasses. Instead of wielding his usual club, he is now holding a white stick. Illustratie/Illustration: Elsje Zwart.
9. Marionet/stokpop/Rod marionette: 'Die Wache'/'De schildwacht'/'The Sentry'/'The Guard' (1918). Replica (2017). Een veelarmige, -benige en -koppige belichaming van de macht. Pop van Sophie Taeuber-Arp/Die Wache – The Sentry/The Guard (1918). Replica (2017). A multi-armed, multi-legged and multi-headed embodiment of power. Puppet by Sophie Taeuber-Arp. Collectie/Collection: Museum für Gestaltung, Zürich.

- 10./14. Hoofd van een Pulcinella-handpop en een klamp. Bij de tentoonstellingsmodules wordt een houten bevestigings- en koppelingssysteem gebruikt dat is geïnspireerd op het halfmasker van Pulcinella. De oogaten in deze ovale maskervorm worden gebruikt als verbindingstuk en voegen zo de expo-units samen. De 'beugel' dient ook als een soort gordijnring of klamp ten behoeve van het voordoek en de speelopening van de poppenkast. Het fungeert tevens als ophangstelsel voor enkele figuren, objecten en teksten in combischrift (braille en synchroon lopend zwartschrift/drukletter)/Head of Pulcinella hand puppet with a half mask and a clamp. The clamp – a wooden fastening and connection system that is inspired by Pulcinella's mask, the Italian forefather of the European puppet clowns – is used for the exhibition's modules. The eye holes in this oval mask shape are used as a connector and, in this way, interlink the expo units. The 'bracket' also serves as a sort of curtain ring or clamp for the front cloth and stage opening of the puppet booth. It also functions as a suspension system for a few figures, objects, and texts in combined script. Realisatie handpop/Creation of the hand puppet: l'Ateyer de Guignol, Lyon.
11. Poppenkastje met een tekst in braille, de kop van Heer Stuiterbal en een duivel/Puppet booth with text in braille, the head of Mr Bouncing ball and a devil. Tekst in braille/Braille text: 'Ik ben niet blind, maar mijn ogen zijn blind!'/ 'I'm not blind, but my eyes are!' Realisatie van de pop/Creation of the puppet: Jan van Leeuwen en/Otto van der Mieden.
- 12./16. 'Een mondgesnoerde paljas', een geënceneerde foto uit de serie 'Blacks' van beeldend kunstenaar Erwin Olaf. Titel: '19 februari 1990'. Voor visueel beperkten verwerkte illustrator Elsje Zwart beeldelementen uit de foto in een grafische voorstelling ten behoeve van een reliëftekening/Photo en/and tactile view: 'A silenced buffoon'. Illustration based on one of the 'Royal Portraits': a stage-set photograph from the 'Blacks' series of photographs by Erwin Olaf. Title: '19 February 1990'. Illustrator Elsje Zwart has converted visual elements of the photograph into a graphic image, to be used for a relief drawing for the visually impaired. Zie ook/See also nr./no. 5.
13. Poppenkastdesignrugzak en -voeltas van vilt met diverse etuis en het woord 'otto' in braille/Puppet theatre design rucksack and touch bag made of felt, with several cases and a word – otto – in braille. Realisatie/Creation of the bag: Sophie Dirven, Birgit Tomesen en/Otto van der Mieden.
- 15./17. Expositie/Exhibition. Brillestoel/Braille chair met/with Pulcinella. Tekst in braille/Braille text: 'Aanraken moet'/ 'Touching a must'. Handpoppen, een poppenkast en wayang-kulitfiguren/Hand puppets, a puppet booth and wayang kulit figures. Guignol en/and Otto van der Mieden, Kancil, Petruk en/and Jan Klaassen.

Met dank aan/Supporting funds V
Instellingen en organisaties/Institutions and organizations

Ars Donandi + Russell-ter Brugge fonds

Pamflet nr. 159a (Dutch)/Pamphlet159d (English version)

[http://www.poppenspe\(l\)museumbibliotheek.nl/Pdf/Pamflet159a.pdf](http://www.poppenspe(l)museumbibliotheek.nl/Pdf/Pamflet159a.pdf),
[http://www.poppenspe\(l\)museumbibliotheek.nl/pdf/pamphlet159d.pdf](http://www.poppenspe(l)museumbibliotheek.nl/pdf/pamphlet159d.pdf).

Cartoon

Illustratie/Illustration: Kamagurka (Luc Zeebroek, België/Belgium). Op de plek van de ogen van de patiënt suggereren de hechtingen een tiental braillepuntjes. Oorspronkelijke publicatie: NRC, dec. 2017/Original publication: Dutch daily newspaper NRC Handelsblad, December 2017. Text: 'I have a blind eye doctor'. Instead of eyes, the patient has 'stitches' that resemble a dozen braille dots.

